

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA WŁOCŁAWEK
z dnia.....

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2016 – 2017 „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2016 – 2019”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875, poz. 2232 i z 2018 r. poz. 130) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187, poz. 1086, poz. 1595 i z 2018 r. poz. 10)

uchwala się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się sprawozdanie Prezydenta Miasta Włocławek z realizacji w latach 2016 – 2017 „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2016 – 2019” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Włocławek.
- § 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Włocławek.

**Przewodniczący
Rady Miasta**

Rafał Sobolewski

WYREKTOR WYDZIAŁU
ARCHITEKT MIASTSKI
Jolanta Stanczak

mgr Anna Kanińska
RADCA PRAWNY
mgr Anna Kanińska
Tr. Wł. - 186

Załącznik
do uchwały nr
Rady Miasta Włocławek
z dnia

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI W LATACH 2016-2017
„GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA WŁOCŁAWEK
NA LATA 2016-2019”**

WPROWADZENIE

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2016-2019 został przyjęty przez Radę Miasta Włocławek uchwałą nr XXI/72/2016 Rady Miasta Włocławek z dnia 23 czerwca 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2016 r. poz. 2279).

Program definiuje problematykę lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz ukierunkowuje na jak najszerze i jak najbardziej wszechstronne wykorzystanie jego potencjału, zwracając uwagę na specyfikę uwarunkowań prawnych, administracyjnych oraz zmieniających się warunków gospodarczych i społecznych miasta.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 z późn. zm.) prezydent miasta sporządza co 2 lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami i przedstawia radzie miejskiej.

Niniejsze sprawozdanie z realizacji w latach 2016-2017 *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2016-2019* zostało przygotowane na podstawie analizy uzyskanych danych od jednostek realizujących i współpracujących przy poszczególnych celach, kierunkach i zadaniach określonych w *Programie* oraz na obserwacji ich zmian i na ocenie stopnia ich zaawansowania.

I. W ramach działań na rzecz zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego miasta jako elementu rozwoju gospodarczo-społecznego zostały zrealizowane następujące zadania:

1. W obowiązujących i będących w trakcie przygotowywania strategicznych programach dla miasta, dotyczących jego rozwoju, działań w zakresie rewitalizacji, gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym, zagospodarowaniem przestrzennym, inwestycji, kultury, turystyki, promocji, ochrony środowiska przyrodniczego, uwzględniane są zagadnienia dziedzictwa kulturowego, w zależności od specyfiki i założeń danego programu.
2. W aktach prawa miejscowego, w tym w obowiązujących oraz w sporządzanych i aktualizowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które w świetle przepisów prawnych stanowią jedną z czterech zasadniczych form ochrony zabytków zostały ustalone w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. W okresie sprawozdawczym uchwalono 4 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (w 2016 r. – 3 plany, w 2017 r. – 1 plan).

3. Aktualizacja, weryfikacja i uzupełnianie Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Włocławek

Prezydent Miasta Włocławek na podstawie art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Włocławku prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków dla Miasta Włocławek. W obowiązującej Gminnej Ewidencji Zabytków, przyjętej Zarządzeniem nr 30/2016 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 29 stycznia 2016 r., ujętych jest 820 zabytków, w tym 790 obiektów zabytkowych i 30 zespołów zabytkowych, na które składa się dodatkowo 129 obiektów zabytkowych. Dla każdego z 919 obiektów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską jest prowadzona karta adresowa, opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Należy podkreślić, że liczba obiektów w ewidencji zabytków nie jest stała, ponieważ mogą być do niej wpisywane kolejne zabytki lub wykreślane te, które niestety zatraciły swój pierwotny charakter lub zniknęły z krajobrazu naszego miasta.

- 4. Podejmowano działania na rzecz regulowania spraw własnościowych obiektów zabytkowych** (w tym traktowanych jako "mienie porzucone" lub których właściciel jest nieznan z miejsca pobytu), usytuowanych głównie w dzielnicy Starego Miasta i w obszarze wyznaczonym do działań rewitalizacyjnych. Z danych przekazanych przez Wydział Gospodarki Mieniem Komunalnym tut. Urzędu wynika, że w 2016 r. aktem notarialnym Gmina Miasto Włocławek nabyła nieruchomość położoną przy ul. Tumskiej 11. W 2017 r. aktem notarialnym Gmina Miasto Włocławek nabyła nieruchomości położone przy ul. Tumskiej 9 i przy ul. Tumskiej 15, natomiast w drodze licytacji publicznej Gmina Miasto nabyła nieruchomości położone przy ul. 3 Maja 4 i przy ul. Brzeskiej 27. Podstawowym problemem prowadzenia działań w zakresie regulacji stanów prawnych nieruchomości są trudności z uzyskaniem dokumentów (lub ich brakiem) niezbędnych do przygotowywania wniosków do sądu powszechnego o zasiedzenia nieruchomości lub stwierdzenie nabycia spadku.
- 5. Z budżetu Gminy Miasta Włocławek realizowane były następujące inwestycje przy obiektach zabytkowych, stanowiących jej własność:**

a) Adaptacja pomieszczeń przy ul. Łęskiej 20 wraz z wyposażeniem Zakład Aktywności Zawodowej przy ulicy we Włocławku

Inwestycja polegała na dostosowaniu dawnego budynku oświaty, ujętego w Gminnej Ewidencji Zabytków, do potrzeb funkcjonowania w nim Zakładu Aktywności Zawodowej.

Zakres rzeczowy inwestycji obejmował: wykonanie wielobranżowych robót budowlanych, w tym izolację poziomą ścian zewnętrznych, uzupełnienie tynków zewnętrznych ścian fundamentowych, izolację pionową, opaskę wokół budynku, dostosowanie pomieszczeń do nowych funkcji, wymianę pokrycia dachowego, pomalowanie elewacji, ułożenie na podłogach nowych posadzek, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, nową instalację wewnętrzną i zewnętrzną.

Inwestycja została zakończona w IV kwartale 2016 r.

Łączna kwota inwestycji wyniosła 5 951 041,26 zł, część została dofinansowana z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (według danych przekazanych przez Wydział Inwestycji tut. Urzędu).

b) Modernizacja budynku Liceum Ziemi Kujawskiej przy ulicy Mickiewicza 6

Zakres rzeczowy inwestycji przy obiekcie zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Włocławku decyzją pod nr A/692 z dnia 23 sierpnia 1984 r. obejmował: izolację poziomą ścian zewnętrznych, uzupełnienie tynków zewnętrznych ścian fundamentowych oraz izolację pionową, opaskę wokół budynku, wymianę elementów konstrukcyjnych, naprawę elewacji, podłogi, remont sali lekcyjnych, remont łazienek, stolarkę okienną i drzwiową, instalacje wewnętrzne i budowę łącznika.

Inwestycja została zakończona w czerwcu 2017 r.

Łączna kwota inwestycji wyniosła 7 100 000,00 zł (według danych przekazanych przez Wydział Inwestycji tut. Urzędu).

c) Modernizacja budynków wraz z wyposażeniem Centrum Kształcenia Praktycznego we Włocławku przy ul. Ogniowej 2

Inwestycja przewiduje modernizację dwóch budynków przy ul. Ogniowej 2 we Włocławku w celu przygotowania stanowisk do nauki zawodu wraz z wyposażeniem.

Inwestycja w trakcie realizacji. Zakończenie inwestycji planowane jest w III kwartale 2018 r.

Wartość inwestycji określona została na 6 695 000 zł (według danych przekazanych przez Wydział Inwestycji tut. Urzędu), w tym przewiduje się pozyskanie dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

d) W ramach zadania „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. 3 Maja 18 we Włocławku na Centrum Aktywizacji i Przedsiębiorczości wraz z przebudową infrastruktury drogowej”:

- w 2016 r. wykonano inwentaryzację budowlaną ww. budynku, ujętego w Gminnej Ewidencji Zabytków i usytuowanego w ścisłej strefie ochrony konserwatorskiej i dzielnicy Starego Miasta, wpisanej do rejestru zabytków w dniu 30 września 1957 r. pod nr A/1560 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy,
- w 2017 r. Prezydent Miasta Włocławek przy wsparciu organizacyjnym Stowarzyszenia Architektów Polskich oddział w Bydgoszczy ogłosił konkurs na opracowanie „Koncepcji programowo-przestrzennej rozbudowy, przebudowy budynku i zmiany sposobu użytkowania na Centrum Rewitalizacji we Włocławku przy ul. 3 Maja 18”, w wyniku którego przyznane zostały dwie nagrody - za I i II miejsce oraz jedno wyróżnienie,
- w 2018 r. przewiduje się opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla przebudowy i rozbudowy budynku przy ul. 3 Maja 18 na potrzeby Centrum Rewitalizacji we Włocławku wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu, uzyskanie pozwolenia na budowę oraz przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie wyłonienia wykonawcy robót budowlanych.

Zakończenie inwestycji planowane jest w 2019 r.

Wartość inwestycji określona została na 8 750 000 zł (według danych przekazanych przez Wydział Inwestycji tut. Urzędu).

e) Rewaloryzacja i ochrona różnorodności biologicznej „Ogrodu na Pompce” w zabytkowym Parku im. H. Sienkiewicza we Włocławku.

Zakres inwestycji obejmuje: wyposażenie zabytkowej części parku w obiekty o treściach dydaktycznych oraz wprowadzenie nasadzeń uzupełniających istniejącą szatę roślinną o nowe gatunki i odmiany.

Inwestycja w trakcie realizacji. Zakończenie inwestycji planowane jest w II kwartale 2018 r.

Wartość inwestycji określona została na 4 000 000 zł (według danych przekazanych przez Wydział Inwestycji tut. Urzędu), w tym otrzymano dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa II Region przyjazny środowisku, Działanie 4.5. Ochrona przyrody.

6. Administracja Zasobów Komunalnych we Włocławku prowadzi systematyczne kontrole stanu utrzymania zarządzanych nieruchomości (w tym nieruchomości zabytkowych). Dla każdej z nich zlecane są przeglądy budowlane wynikające z obowiązujących przepisów prawa budowlanego. Przeglądy budowlane wykonywane w terminach określonych przepisami odrębnymi są podstawą do zlecenia i wykonania czynności mających na celu poprawę lub zachowanie stanu technicznego w stanie niepogorszonym nieruchomości.

W okresie sprawozdawczym przy obiektach ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Włocławek, zarządzanych przez Administrację Zasobów Komunalnych, wykonano szereg robót budowlanych, obejmujących m.in. zakup usług ogólnobudowlanych (naprawy bieżące), zakup usług innych (remont pustostanów), zakup stolarki okiennej i drzwiowej oraz zakup usług zduńskich.

Łącznie poniesiono kwotę 3 155 602,43 zł, w tym: w 2016 r. - kwotę 1 346 043,70 zł, w 2017 r. - kwotę 1 809 558,73 zł.

Ponadto w 2016 r. przy obiektach zabytkowych wymienionych poniżej zrealizowano następujące inwestycje:

- a) w budynku przy ul. Brzeskiej 17 wykonano instalację centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej wraz z cyrkulacją oraz zmodernizowano pokrycie dachowe wraz z dociepleniem stropu nad ostatnią kondygnacją wraz z termomodernizacją elewacji frontowej;
- b) w budynku przy ul. Cyganka 24 wykonano instalację centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej wraz z cyrkulacją, remont instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz termomodernizację budynku – II etap, polegający na wymianie stolarki okiennej w tylnej części budynku oraz wzmocnienie stropów nad piwnicami;
- c) w budynku przy ul. Kraszewskiego 21 wykonano docieplenie ścian zewnętrznych i stropodachu z wymianą pokrycia dachu, malowanie elewacji, remont balkonu oraz częściową wymianę stolarki okiennej;
- d) w budynku przy ul. Łęskiej 24 wykonano przebudowę wewnętrznej instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz przebudowę pokrycia dachowego oraz termomodernizacji elewacji;
- e) do budynku przy ul. Żeromskiego 26 wykonano instalację kanalizacyjną przyłącza.

Natomiast w 2017 r. zrealizowano następujące inwestycje:

- a) w budynku przy ul. Ogniowej 4 wykonano przebudowę pokrycia dachowego wraz z termomodernizacją elewacji;
- b) w budynku przy ul. Jodłowej 6 przeprowadzono termomodernizację;
- c) w budynku przy ul. Chmielnej 31 przeprowadzono termomodernizację;
- d) w budynku przy ul. Bukowa 24 wykonano instalację centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej i cyrkulacji wraz z przebudową instalacji wodno-kanalizacyjnej;
- e) w budynku przy ul. Kraszewskiego 21 wykonano instalację centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej i cyrkulacji wraz z przebudową instalacji wodno-kanalizacyjnej;
- f) w budynku przy ul. Związków Zawodowych 16 wykonano przebudowę pokrycia dachowego, wykonano zadaszenie nad drzwiami głównymi oraz wymieniono drzwi wejściowe.

Powyższe inwestycje wyniosły łącznie kwotę 3 251 426,23 zł, w tym w 2016 r. – kwotę 2 468 980,98 zł i w 2017 r. – kwotę 782 445,25 zł.

7. W zakresie ochrony pomników, obelisków i miejsc pamięci narodowej przeprowadzono następujące prace finansowane z budżetu Gminy Miasto Włocławek:

- a) prace konserwacyjne i remontowe pomników i obelisków (w zakresie ich czyszczenia, naprawy, uzupełnienia, wymiany i odtworzenia uszkodzonych elementów, porządkowania terenu wokół tych miejsc)

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono prace na łączną kwotę 22 440,00 zł, w tym:

- prace przy pomniku Mikołaja Kopernika (Plac Kopernika),
- prace przy pomniku Stanisława Staszica (Plac Staszica),
- prace przy pomniku Sopera (ul. Żytnia),
- prace przy pomniku Pamięci Żołnierzy AK (Park im. W. Łokietka),
- prace przy obelisku pamięci poległych w latach 1830-1863 (Al. Jana Pawła II przy rondzie Falbanka),
- prace przy pomniku Pamięci Żołnierza Polskiego (Plac Wolności),

- prace przy pomniku Powstania Styczniowego i pamięci Pułkownika Stanisława Bechiego (Aleja Chopina),
- prace przy obelisku pamięci bpa M. Kozala (rondo im. bpa Kozala),
- prace przy popiersiu Stefana Żeromskiego (ul. Bukowa),
- prace przy tablicy pamięci pracowników fabryki fajansu zamordowanych w latach 1939-1945 (ul. Jesionowa/Reymonta),
- prace przy pomniku Ludziom Pracy (Bulwary im. Marszałka Piłsudskiego).

Ponadto Wydział Gospodarki Miejskiej tut. Urzędu zapewnił całoroczne utrzymanie miejsc pamięci narodowej, w ramach którego odpowiadał za utrzymanie czystości i porządku w ich obrębie. Dotyczy to również dokonywania doraźnych prac konserwacyjnych, w tym uzupełnianie spoin i tynków. Powyższe prace wykonywane były przez Miejski Zarząd Usług Komunalnych i Dróg we Włocławku.

b) remont i konserwacja pomników oraz grobownictwa wojennego na Cmentarzu Komunalnym przy Alei Chopina 3/5 we Włocławku

W 2016 r. przeprowadzono:

- prace przy nagrobku rodziny Bohmów,
- prace przy kaplicy rodziny Żyburskich,
- prace przy pomniku walk i męczeństwa AK – Marcin Krawczyński,
- prace przy pomniku walk i męczeństwa AK – Jan Pieniążek,
- prace przy pomniku walk i męczeństwa AK – Wacław Tuz,
- konserwację obiektów grobownictwa wojennego nagrobków położonych na Cmentarzu Komunalnym i przy ul. Obrońców Wisły 1920 r.

W 2017 r. przeprowadzono:

- prace przy pomniku walk i męczeństwa AK – Wojciech Guzowski,
- prace przy pomniku walk i męczeństwa AK – Konstanty Kuśnierewicz,
- renowację nagrobka Ludwika Bauera (I etap),
- konserwację 83 obiektów grobownictwa wojennego, polegającą na odnowieniu liter i czyszczeniu nagrobków,
- konserwację 6 obiektów grobownictwa wojennego, polegającą na spoinowaniu, poziomowaniu, uzupełnianiu ubytków w lastryko, uzupełnianie ubytków w polbruku.

Prace zostały wykonane na łączną kwotę 30 000,00 zł, w tym w 2016 r. - na kwotę 16 500,00 zł, natomiast w 2017 r. - na kwotę 13 500,00 zł.

8. W okresie sprawozdawczym uczniowie włocławskich szkół kontynuowali tradycję opieki nad zabytkowymi pomnikami, kwaterami wojennymi na Cmentarzu Komunalnym we Włocławku oraz miejscami pamięci narodowej. Inicjatywa, która sięga swoimi korzeniami do zawartych porozumień pomiędzy włocławskimi szkołami a Komitetem Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przyczynia się nie tylko do uporządkowania miejsc symbolicznych dla mieszkańców, ale szczególnie dla uczniów jest wartościową lekcją historii o naszym mieście. Swoje zaangażowanie w opiekę nad dziedzictwem kulturowym zadeklarowały m.in.: Szkoła Podstawowa nr 2 (opieka nad pomnikiem Sapera przy ul. Żytniej), Szkoła Podstawowa nr 3 (opieka nad grobem Ewarysta Wąsowskiego), Szkoła Podstawowa nr 10 (opieka nad grobem Bojańczyków), Szkoła Podstawowa nr 12 (opieka nad grobem rodziny Rossangel), Szkoła Podstawowa nr 14 (opieka nad grobem Kazimierza Łady, nad pomnikiem Armii Krajowej przy ul. Traugutta i tablicą pamiątkową przy Muzeum Ziemi

Kujawskiej i Dobrzyńskiej przy ul. Bulwary im. Marsz. Piłsudskiego 9), Szkoła Podstawowa nr 18 (opieka nad grobem Stanisława Zagajewskiego), Szkoła Podstawowa nr 20 (opieka nad grobem Wincentego Grylza i nad grobem Wacława Fankiewicza), Gimnazjum nr 4 (opieka nad pomnikiem H. Sienkiewicza w Parku im. H. Sienkiewicza), Gimnazjum nr 9 (opieka nad pomnikiem S. Bechiego i nad grobem Wandy Busse), Gimnazjum nr 14 (opieka nad grobem rodziny Politułów), Zespół Szkół nr 3 (opieka nad grobami Ładów i Zalewskich), Zespół Szkół nr 4 (opieka nad pomnikiem Powstańców Styczniowych przy rondzie Falbanka), Zespół Szkół nr 8 (opieka nad pomnikiem Obrońców Wisły 1920 r. i pomnikiem Sopera), Zespół Szkół nr 10 (opieka nad pomnikiem Powstańców przy Alei Jana Pawła II), Zespół Szkół Muzycznych (opieka nad grobem Antoniny Warszawskiej), Zespół Szkół Samochodowych (opieka nad obeliskiem pamięci Grzywna, nad grobami prawosławnymi – ich pozostałości w kwaterze prawosławnej), II Liceum Ogólnokształcące (opieka nad grobem Ireny Jankowskiej).

9. W celu zachowania i ochrony cennej i unikatowej zieleni, znajdującej się na terenach objętych ochroną konserwatorską były realizowane prace polegające: na usuwaniu posuszu z koron drzew, na cięciu poprawiającym statykę drzewa, na prześwietleniu koron drzew, na usuwaniu zainfekowanych konarów i gałęzi, na zabezpieczeniu uszkodzonych korzeni, na wycince drzew uschniętych, zamierających, stanowiących zagrożenie dla osób i mienia, na przycinaniu żywopłotów, na ocenie bezpieczeństwa statycznego oraz fitosanitarnego starodrzewu, na wycince odrostów – samosiejek, na usuwaniu wiatrołomów, na uzupełnianiu nasadzeń drzew i krzewów, na nasadzeniu kwiatów (wiosennych i jesiennych).

a) W ramach pielęgnacji i konserwacji zieleni na terenie Cmentarza Komunalnego przy Alei Chopina 3/5 we Włocławku realizowane były następujące prace: wycinka drzew i cięcia pielęgnacyjne na łączną kwotę 55 000,00 zł, w tym w 2016 r. – 15 000,00 zł, w 2017 r. – 40 000,00 zł, oraz nasadzenia na łączną kwotę 14 000,00 zł, w tym w 2016 r. – 7 000,00 zł i w 2017 r. – 7 000,00 zł.

b) Na terenie zabytkowego Parku Miejskiego im. Henryka Sienkiewicza w ramach następujących zadań przeprowadzono prace na łączną kwotę 560 617,94, w tym w 2016 r. – 183 729,28 zł i w 2017 r. – 376 888,66 zł:

- „Utrzymanie terenów zieleni na obszarze miasta Włocławka – Rejon 4”, obejmujące wycinkę drzew, cięcia pielęgnacyjne, sanitarne drzew i krzewów, pielęgnację trawników i kwietników na kwotę w 2016 r. - 71 733,28 zł i w 2017 r. - 114 969,22 zł,
- Rewitalizacja zieleni „Ogrodu na Pompce”, obejmujące m.in. karczowanie krzewów, odmłodzenie krzewów i wykonanie nasadzeń drzew i krzewów z zachowaniem różnorodności biologicznej na kwotę w 2016 r. - 111 996,00 zł,
- „Park im. Henryka Sienkiewicza we Włocławku – partery kwiatowe – II postępowanie”, obejmujące karczowanie krzewów, sadzenie krzewów i wykonanie trawników darniowych na kwotę w 2017 r. - 261 919,44 zł.

10. W związku z realizacją uchwały nr 85/X/2007 Rady Miasta Włocławek z dnia 27 sierpnia 2007 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2007 r. Nr 121, poz. 1789), w budżecie Gminy Miasta Włocławek w 2016 r. zabezpieczono środki finansowe na dotacje celowe w wysokości 300 000,00 zł.

a) Na podstawie uchwały nr XIX/57/2016 Rady Miasta Włocławek z dnia 30 maja 2016 r. w sprawie przyznania w roku 2016 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków dotacje otrzymali:

- Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku na zadanie pn.: „Remont - konserwacja części elewacji budynku skrzydła południowego od strony dziedzińca Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku” w wysokości 100 000,00 zł, co stanowiło 49,70% wartości zadania,
- Klasztor Franciszkanów OFM we Włocławku na zadanie pn.: „Przywrócenie pierwotnej kolorystyki elewacji kościoła i klasztoru oo. reformatów we Włocławku” w wysokości 200 000,00 zł, co stanowiło 45,98% wartości zadania.

W związku z realizacją uchwały nr XVII/31/2016 Rady Miasta Włocławek z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, znajdującym się na terenie Gminy Miasto Włocławek (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2016 r. poz. 1036) w budżecie Gminy Miasta Włocławek w 2017 r. zabezpieczono środki finansowe na dotacje celowe również w wysokości 300 000,00 zł.

a) Na podstawie uchwały nr XXXII/72/2017 Rady Miasta Włocławek z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie przyznania w roku 2017 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków dotacje zostały udzielone:

- Wspólnocie Mieszkaniowej „Bulwary 18” we Włocławku na zadanie pn.: „Remont dachu z wymianą elementów konstrukcji dachu nad częścią główną wraz z wymianą pokrycia dachu w kamienicy przy ul. Bulwary im. Marszałka Piłsudskiego 18 / Świętego Jana 1 we Włocławku” w wysokości 154 203,19 zł, co stanowiło 50,00% wartości zadania,
- Wyższemu Seminarium Duchownemu we Włocławku na zadanie pn.: „Konserwacja elewacji budynków Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku - fragment elewacji południowo-zachodniej skrzydła południowego od ul. Wojska Polskiego” w wysokości 100 000,00 zł, co stanowiło 49,85% wartości zadania.

b) Na podstawie uchwały nr XXXIV/118/2017 Rady Miasta Włocławek z dnia 24 października 2017 r. w sprawie przyznania w roku 2017 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków dotacje zostały udzielone:

- Parafii Prawosławnej p.w. Św. Mikołaja we Włocławku na zadanie pn.: „Konserwacja i restauracja ikony Chrystus Pantokrator z cerkwi pw. św. Mikołaja we Włocławku” w wysokości 15 796,81 zł, co stanowiło 22,11% wartości zadania,
- Parafii Katedralnej pw. Wniebowzięcia NMP we Włocławku na zadanie pn.: „Konserwacja rzeźby Madonna z Dzieciątkiem z Bazyliki Katedralnej pw. Wniebowzięcia NMP we Włocławku” w wysokości 30 000,00 zł, co stanowiło 85,00% wartości zadania.

11. W wyniku poczynionych starań, właściciele włocławskich zabytków uzyskali środki finansowe na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków również z innych źródeł.

Warto przypomnieć, że w 2016 roku:

a) Parafia Katedralna Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Włocławku przeprowadziła:

- prace konserwatorskie zakrystii północnej kościoła katedralnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny - etap I, na które uzyskała dotacje ze środków Regionalnego

Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i ze środków własnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego na łączną kwotę 69 925,88 zł,

- kontynuację prac konserwatorskich i restauratorskich przy wyposażeniu Bazyliki Katedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, na które uzyskała dotacje ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i ze środków własnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego na łączną kwotę 80 000,00 zł,
- prace konserwatorskie i restauratorskie przy obrazach: Koronacja Marii, Gołębica Ducha Świętego z kościoła katedralnego (etap II), na które uzyskała dotację ze środków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu w wysokości 17 000,00 zł. Parafia otrzymała dotację na łączną kwotę 166 925,88 zł.

b) Parafia Prawosławna p.w. św. Mikołaja we Włocławku przeprowadziła:

- prace konserwatorskie i restauratorskie przy ikonie św. Aleksandry w cerkwi prawosławnej usytuowanej na Cmentarzu Komunalnym we Włocławku przy Alei Chopina 3/5, na które uzyskała dotacje ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i ze środków własnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego na łączną kwotę 24 000,00 zł,
- prace konserwatorskie i restauratorskie przy ikonie św. Aleksandry Cesarzowej (bez ramy), na które uzyskała dotację ze środków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu w wysokości 8 000,00 zł. Parafia otrzymała dotację na łączną kwotę 32 000,00 zł.

c) Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku przeprowadziło:

- remont elewacji budynków Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku (etap I), na który uzyskało dotacje ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i ze środków własnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego na łączną kwotę 79 982,74 zł,
- konserwację okien kaplicy Wyższego Seminarium Duchownego kościoła św. Witalisa we Włocławku, na które uzyskało dotację udzieloną ze środków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu w wysokości 10 000,00 zł. Seminarium otrzymało dotację na łączną kwotę 89 982,74 zł.

d) Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku przeprowadziło następujące inwestycje przy obiektach zabytkowych:

- Rozbudowa Muzeum Historii Włocławka - kamienice nr 14 i 15 przy Starym Rynku. Inwestycja obejmowała swoim zakresem roboty zewnętrzne, drenaże obwodowe i przepompowania wód drenażowych, prace rozbiórkowe, przygotowawcze i fundamentowe pod planowaną rozbudowę oraz roboty wykończeniowe w adoptowanym patio. Wartość inwestycji wyniosła 258 274,00 zł.
- Zabezpieczenie przeciwwodne piwnic i fundamentów barokowych kamienic przy Starym Rynku 14 i 15 (I etap). Inwestycja obejmowała odbicie tynków wewnętrznych z zaprawy cementowo-wapiennej, rozebranie istniejących posadzek i wybranie gruntu na głębokość do 25 cm, usunięcie gruzu i ziemi z piwnic, wykonanie drenaży podposadzkowych i założenie posadzek wodoszczelnych. Wartość inwestycji wyniosła 68 830,00 zł.

Natomiast w 2017 r. prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków przeprowadzili:

- a) **Wspólnota Mieszkaniowa "Bulwary 18" we Włocławku**, podejmując się remontu dachu wraz z wymianą pokrycia w kamienicy z oficyną przy ul. Bulwary 18 / Św. Jana 1 we Włocławku, na realizację którego uzyskała, oprócz dofinansowania z budżetu Gminy Miasto Włocławek, dotację ze środków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu w wysokości 10 000,00 zł.
- b) **Parafia Rzymskokatolicka p.w. Wniebowzięcia NMP we Włocławku**, realizując:
- III etap prac konserwatorskich i restauratorskich obrazu: Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny z kościoła katedralnego we Włocławku z cyklu obrazów autorstwa Bartłomieja Strobla, na które uzyskała dotację ze środków Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu w wysokości 10 000,00 zł,
 - prace konserwatorskie pomieszczeń zakrystii północnej - etap II oraz prace konserwatorskie kaplicy zwiastowania NMP (Najświętszego Sakramentu "Cibavit") z kościoła katedralnego p.w. Wniebowzięcia NMP we Włocławku, na które uzyskała dotację ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i ze środków własnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego na łączną kwotę 60 000,00 zł.
- Parafia otrzymała dotację na łączną kwotę 70 000,00 zł.
- c) **Parafia Prawosławna p.w. św. Mikołaja we Włocławku**, realizując prace konserwatorskie i restauratorskie przy obiektach cerkiewnych z Parafii Prawosławnej p.w. św. Mikołaja we Włocławku, na które uzyskała dotację ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i ze środków własnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego na łączną kwotę 50 000,00 zł.
- d) **Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku**, podejmując się konserwacji elewacji budynków Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, na które uzyskało dotację ze środków własnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego na łączną kwotę 55 000,00 zł.
- e) **Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, podejmując się modernizacji i rozbudowy Muzeum Historii Włocławka (kamienic nr 14 i 15 przy Starym Rynku) – II etap.**

Inwestycja obejmowała wykonanie projektu aranżacji ekspozycji stałej, rozbudowę auli wraz z pracami instalacyjnymi (elektryczną, przeciwpożarową, alarmową i system sygnalizacji włamania i napadu), roboty budowlane (drenaże, prace rozbiórkowe, fundamentowe, malowanie).

Wartość inwestycji wyniosła 851 646,73 zł.

12. W związku z realizacją Uchwały XVI/19/2016 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 lutego 2016 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części, położonych na terenie Gminy Miasto Włocławek w granicach wyznaczonych przez Plac Wolności, ul. Zduńską, Zielony Rynek, ul. Związków Zawodowych, ul. Bechiego, Bulwary Marszałka Piłsudskiego, ul. Piwną, ul. Prymasa Wyszyńskiego, ul. Brzeską do Placu Wolności, w których wykonano remont całej elewacji albo ograniczono emisję dwutlenku węgla poprzez: przyłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej lub zmianę ogrzewania węglowego na ogrzewanie elektryczne, gazowe lub olejowe rozpatrzono pozytywnie 2 wnioski (w 2016 r. – 1 wniosek i w 2017 r. – 1 wniosek), złożone przez właścicieli nieruchomości w terminie do 31 grudnia roku, w którym zakończono roboty budowlane, o których mowa

w przedmiotowej uchwale. Zaproponowane rozwiązania w uchwale wpisują się w działania rewitalizacyjne. Są również szansą na polepszenie warunków zamieszkania, poprawę stanu wrocławskich zabytków, a pośrednio mogą korzystnie wpłynąć na estetykę najstarszej części miasta, objętej ścisłą ochroną konserwatorską.

II. W ramach edukacji społecznej i promocji dziedzictwa kulturowego, służących zwiększeniu świadomości jego znaczenia oraz budowaniu tożsamości lokalnej, na terenie Wrocławka zrealizowano w tym zakresie różne przedsięwzięcia.

Niektóre z nich powstały we współpracy Prezydenta Miasta Wrocław z właścicielami zabytków, z organizacjami i z podmiotami, bezpośrednio lub pośrednio zajmującymi się ochroną zabytków i opieką nad zabytkami. Inne natomiast zostały przygotowane indywidualnie przez osoby lub instytucje, ale wpisują się ww. założenia i są równie godne uwagi. Warto wspomnieć o następujących ciekawych realizacjach:

1. W celu udostępniania informacji o dziedzictwie kulturowym miasta i jego promocji oraz upowszechnianiu działań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami:

- a) **W imieniu Prezydenta Miasta Wrocław Wydział Urbanistyki i Architektury prowadził w oficjalnym serwisie miejskim Urzędu Miasta Wrocław www.wroclawek.pl zakładkę „Wrocławskie zabytki”, w której zawarto następujące podstrony:** „Gminny Program Opieki nad Zabytkami”, „Gminna Ewidencja Zabytków”, „Zabytki wpisane do rejestru zabytków”, „Dotacje na prace przy zabytkach”, „Jak uzyskać dotację na prace przy zabytku”, „Spacer po mieście – AudioPrzewodnik”, „Znakujemy wrocławskie zabytki”, „Zostań społecznym opiekunem zabytków”, „Spacer po mieście – AudioPrzewodnik”, „Szlak obiektów zabytkowych”, „Przydatne kontakty”. Dzięki prowadzeniu polityki informacyjnej w tym zakresie w łatwy i dostępny sposób można znaleźć podstawowe i przydatne dane na temat wrocławskich zabytków, w tym obowiązujące akty prawa miejscowego dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, materiały przybliżające dzieje i walory wrocławskich zabytków oraz działania podjęte na rzecz ich promocji i poprawy wizerunku. Informacje w zakładce „Wrocławskie zabytki” są aktualizowane, a jej oferta sukcesywnie wzbogacana.
- b) W serwisie miejskim Urzędu Miasta Wrocław w 2017 r. ukazał się cykl artykułów poświęconych ciekawostkom na temat wrocławskich zabytków, w tym: „Kościół św. Stanisława Biskupa i Męczennika”, „Zespół kościoła ewangelicko-augsburskiego”, „Park miejski im. Henryka Sienkiewicza”, „Kościół św. Witalisa”, „Tropem nieistniejących wrocławskich świątyń. Kościół rycerski i magazyn wojsk napoleońskich”, „Tropem nieistniejących wrocławskich świątyń. Krypta szkieletów, klasztor na odludziu”.
- c) W serwisie miejskim Urzędu Miasta Wrocław prowadzony był kalendarz wydarzeń kulturalnych, a na portalu społecznościowym prowadzona była strona pn.: „Kulturalny Wrocław”.
- d) Na portalu społecznościowym prowadzona była strona pn.: „Informacja Turystyczna we Wrocławku”, na której umieszczane były zdjęcia i opisy zabytków wpisanych do rejestru zabytków.
- e) W okresie trwania naboru wniosków o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (od grudnia 2016 r. do lutego 2017 r.) na portalu społecznościowym na profilu Urzędu Miasta Wrocław

zamieszczono 30 krótkich informacji promujących wrocławskie zabytki wpisane do rejestru zabytków.

- f) Miejskie instytucje kultury oraz Urząd Miasta Wrocław w bieżąco przekazywały do lokalnych mediów informacje promujące lokalne dziedzictwo kulturowe oraz popularyzujące ważne wydarzenia kulturalne, imprezy, wystawy, czy konkursy, o których mowa poniżej.

2. Prezydent Miasta Wrocław w celu realizacji zadania, polegającego na umieszczeniu na lub przy wybranych zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, usytuowanych w dzielnicy Starego Miasta lub w jej najbliższym otoczeniu, tablic z krótką informacją w języku polskim i angielskim o danym obiekcie wraz z jego archiwalną ikonografią, zawarł stosowne porozumienia z właścicielami wrocławskich zabytków wpisanych do rejestru zabytków.

Treści informacji o 27 zabytkach zostały opracowane w 2017 r. przez historyka i archiwistę Pana dra Tomasza Dzikiego, pozytywnie zaopiniowane przez Panią Danutę Walczewską, Kierownika Delegatury we Wrocławu Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu i przetłumaczone na język angielski.

W imieniu Prezydenta Miasta Wrocław Wydział Urbanistyki i Architektury tut. Urzędu zlecił w pierwszej kolejności opracowanie 19 projektów graficznych tablic informacyjnych planowanych do zawieszenia na wybranych obiektach zabytkowych. Umowa z wykonawcą została zawarta na kwotę 3 505,50 zł.

Kolejne etapy niniejszego przedsięwzięcia, w tym przeprowadzenie procedury uzyskania wymaganych pozwoleń, wykonanie i montaż tablic, będą sukcesywnie realizowane ze środków rezerwowanych w budżecie miasta Wrocław w kolejnych latach.

Wspólna inicjatywa Prezydenta Miasta Wrocław i właścicieli najbardziej wartościowych wrocławskich zabytków służyć będzie promocji zabytków i naszego miasta, edukacji i zwiększeniu świadomości kulturowej oraz wspieraniu aktywnej turystyki kulturowej wśród mieszkańców i turystów.

3. **Spacerki z przewodnikiem** organizowane w okresie wakacyjnym przez Informację Turystyczną, działającą w ramach Ośrodka Sportu i Rekreacji we Wrocławu oraz przez Oddział Kujawski we Wrocławu Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, podczas których przybliżane były atrakcje turystyczne, obiekty zabytkowe i miejsca związane z historią miasta, np. „Miejski Spacerowy Szlak Obiektów Zabytkowych, Kościół Ewangelicko-Augsburski” (25.06.2016 r.), „Wzgórze św. Gotarda” (02.07.2016 r.), „Osiedle Grzywno” (09.07.2016 r.), „Historia Dworca Kolejowego – Piknik Historyczny” (16.07.2016 r.), „Cmentarz Komunalny” (13.08.2016 r.), „Szlak historyczny – stara fabryka fajansu przy ul. Łęskiej” (20.08.2016 r.), Miejski Spacerowy Szlak Obiektów Zabytkowych” (24.06.2017 r.), „Katedra z podziemiami” (22.07.2017 r.), „Kościół św. Witalisa” (29.07.2017 r.), „Zasłużeni dla miasta” (05.08.2017 r.), „Klasztor o. Franciszkanów” (19.08.2017 r.). Bezpłatne zwiedzanie przeznaczone było zarówno dla mieszkańców Wrocław, jak i dla turystów odwiedzających miasto.
4. Oddział Kujawski we Wrocławu PTTK w 2016 r. zorganizował Zlot Aktywnych Krajoznawców województwa kujawsko-pomorskiego, w czasie którego zaprezentowane zostały szerokim rzeszom turystów walory turystyczne, kulturowe i przyrodnicze naszego miasta i okolic.
5. Oddział Kujawski we Wrocławu PTTK propagował również wśród dzieci, młodzieży i dorosłych odznaki krajoznawcze i turystyczne, szczególnie regionalne - związane z Wrocławiem to odznaka „Znam Wrocław i okolice” i odznaka „Mały Krajoznawca okolic Wrocław”.

6. **Krajoznawczy Marsz na Orientację „Spacerkiem przez historię Włocławka”** współorganizowany w dniu 17.09.2016 r. przez Oddział Miejski PTTK im. M. Sydowa w Toruniu i Klub Imprez na Orientację PTTK SKARMAT w Toruniu, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko – Pomorskiego, Informację Turystyczną we Włocławku i Oddział Kujawski PTTK we Włocławku. Trasa marszu przebiegała przez Stare Miasto, nawiązując do czasów założenia miasta oraz wielu historycznych wydarzeń na przestrzeni jego dziejów. Był to nie tylko spacer po ciekawych miejscach, ale także podróż w czasie od narodzin miasta do czasów współczesnych. Na tę okazję przygotowana została kolorowa mapa trasy z opisem wybranych miejsc i obiektów.
7. Urząd Miasta Włocławek propagował udział w kolejnych edycjach Unijnego paszportu turystycznego województwa kujawsko-pomorskiego, co zachęciło do wędrówki po Regionie i odkrywania na nowo ciekawych miejsc i obiektów z terenu Kujaw i Pomorza i przyczyniło się także do promocji walorów dziedzictwa kulturowego naszego miasta.
8. Urząd Miasta Włocławek co roku organizował **obchody świąt państwowych i miejskich, rocznic historycznych i wydarzeń patriotycznych**, szczególnie istotnych dla dziejów Włocławka. Władze miasta i przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek brali także czynny udział w uroczystościach i spotkaniach prowadzonych m.in. przez Stowarzyszenie Saperów Polskich we Włocławku.
9. **Imprezy cykliczne:**
 - a) organizowane corocznie przez Prezydenta Miasta Włocławek **„Dni Włocławka”**, w czasie których trwają imprezy towarzyszące, jak Jarmark różności „Ku Wiśle”, spacerki z przewodnikiem po obiektach zabytkowych i miejscach historycznych, wystawy i konkursy plenerowe przeznaczone głównie dla dzieci i młodzieży,
 - b) organizowane przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku: **„Noc muzeów”, Korowód Grup Zapustnych ulicami Włocławka, „Jarmark staroci i rękodzieła ludowego”**,
 - c) organizowany przez Oddział Kujawski we Włocławku Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego **Rowerowy Rajd Niepodległości i Rajd Powstania Styczniowego na Kujawach** dla dzieci i młodzieży z włocławskich szkół, mający na celu zapoznanie z przebiegiem Powstania Styczniowego na Kujawach oraz odwiedzenie miejsc związanych z Powstaniem.
10. **Projekty**
 - a) **Projekt „Historia rodu Bojańczyków – Dzieje starego Browaru”** - część II 2016, realizowany był w ramach Programu Muzeum Historii Polski Patriotyzmu Jutra 2015 i 2016. Rezultatem projektu, poza wzrostem wiedzy mieszkańców miasta na temat historii rodu Bojańczyków i starego browaru, są także rzeczy materialne w postaci: zrealizowanego przez Centrum Kultury Browar B. we Włocławku amatorskiego filmu z udziałem mieszkańców Włocławka o historii rodu Bojańczyków, wydawnictwa zawierającego materiał źródłowy i opracowanie drzewa genealogicznego rodu Bojańczyków i ekspozycji, w skład której weszła artystyczna instalacja drzewa genealogicznego rodu Bojańczyków oraz historyczny plan Browarów wzbogacony o multimedia. Odbyły się również prelekcje zaprezentowane przez Tomasza Dzikiego, Kazimierza Sikorskiego i Izabelę Drozd, podsumowujące projekt pn.: „Wpływ przemysłowców i ich rodzin na rozwój Włocławka i regionu w XIX w. – Historia rodu Bojańczyków”. Wszystkie efekty projektu były nieodpłatnie udostępnione odwiedzającym Centrum Kultury Browar B. mieszkańcom, uczniom szkół, uczestnikom zajęć i gościom.

- b) Akcja „Napisz kartkę do Powstańców Warszawskich” realizowana przez Centrum Kultury Browar B. w 2017 r., obejmująca pisanie kartek do powstańców warszawskich w ramach akcji „BohaterON”, pogadanki, prelekcje, prezentacje multimedialne. Przedsięwzięciu towarzyszyła wystawa „Powstanie Warszawskie – włocławska karta” prezentująca wybrane sylwetki powstańców warszawskich urodzonych we Włocławku oraz biogram dowódcy Powstania gen. Antoniego Chruściela ps. „Monter”, który w latach 1921/1922 mieszkał na Zazamczu we Włocławku w stopniu kapitana jako dowódca I Batalionu 14 Pułku Piechoty. Czczenie pamięci o powstańcach warszawskich i oddawanie hołdu wciąż żyjącym uczestnikom tego największego powstańczego zrywu II wojny światowej, także tym urodzonym we Włocławku, miało szczególny wymiar. Włocławek w czasie okupacji został wcielony do III Rzeszy. Od 1939 r. zaczęły się przesiedlenia włocławian do Generalnego Gubernatorstwa, zwłaszcza do Warszawy, w celu tworzenia miejsca dla rodowitych Niemców przybywających z głębi Rzeszy. Wśród wybitnych powstańców urodzonych we Włocławku znalazł się m.in. Henryk Humięcki ps. „Olbrzymek” uczestnik słynnego zamachu na kątą Warszawy Franza Kutscherę.
- c) W listopadzie 2017 r. w Centrum Kultury Browar B. odbyła się premiera gry **„Włocławscy milionerzy”** z inicjatywy Stowarzyszenia „Ładowarka” w ramach grantu „Anwil dla Włocławka”. „Włocławscy milionerzy” to pierwsza gra planszowa inspirowana historią Włocławka. To przykład połączenia gry ekonomicznej i historycznej, dzięki której każdy mógł zostać właścicielem kamienic, także tych już nieistniejących.
- d) W ramach rekrutacji do udziału w XXII Sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży w Warszawie pn.: „Miejsca pamięci – materialne świadectwo wydarzeń szczególnych dla lokalnej i narodowej społeczności” uczniowie Szkoły Podstawowej nr 5 uzyskali I miejsce w województwie kujawsko-pomorskim i otrzymali mandaty Posła SDiM za realizację zadania pn.: **„Wycieczka z historią Włocławka w tle...”**. W ramach zadania: opracowano projekt, wydrukowano ulotki prezentujące miejsce pamięci – Pomnik Poległych Obrońców Wisły 1920 oraz promujące wycieczkę do tego miejsca, przygotowano wystawę zdjęć promujących ww. miejsce pamięci, które zaprezentowano w Miejskiej Bibliotece Publicznej we Włocławku i w punkcie Osiedlowej Sekcji Pomocy Społecznej nr 2 „Zazamcze” we Włocławku. Ponadto nagrano film pt.: „Wycieczka z historią Włocławka w tle...”, który zaprezentowano na włocławskim portalu www.q4.pl i na stronie szkoły oraz zorganizowano lekcje historii o Włocławku dla uczniów gimnazjum, które poprowadził Tomasz Dziki.
- e) **„Historia i zabytki małej ojczyzny”** – autorski projekt realizowany przez Szkolne Koło Naukowe Historyków działające w Zespole Szkół Samochodowych, którego celem jest bezpośredni kontakt z dziedzictwem kultury oraz uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych, konferencjach, i spotkaniach z twórcami kultury m.in. poprzez organizowanie wycieczek o tematyce dotyczącej historii i sztuki Włocławka: „Szlakiem włocławskich Żydów”, „Historia i zabytki Włocławka - Dawne Zazamcze”, „Park im. H. Sienkiewicza”, „Kujawski Szlak Ewangelicki”. Koło Naukowe Historyków od lat przedstawia na swojej stronie internetowej www.knh.wwi.pl relacje z działalności, w tym z wycieczek oraz aktualne informacje na temat wydarzeń i publikacji poświęconym miastu oraz jego historii, popularyzując i promując dziedzictwo kulturowe Włocławka. Strona internetowa KNH została uznana za jedną z najlepszych w Polsce.

11. Prelekcje, spotkania, warsztaty

- a) Prelekcja historyczna **„Prezydenci – naukowcy II RP czyli rzecz o Gabrielu Narutowiczu i Ignacym Mościckim”** zorganizowana została przez Centrum Kultury Browar B. w 2016 r.

Treści historyczne w niekonwencjonalny sposób prezentował Dariusz Marek Srzednicki – historyk, scenarzysta i reżyser przedstawień teatralnych i filmów historycznych. Prelekcja realizowana była w ramach 7 Festiwalu Nauki, Przedsiębiorczości i Kultury. Towarzyszyła jej wystawa fotografii wraz z notą biograficzną wybitnego polskiego aktora urodzonego i pochowanego we Włocławku Zdzisława Mrożewskiego – odtwórcy głównej roli prezydenta Gabriela Narutowicza w filmie z 1977 r. „Śmierć prezydenta” w reżyserii Jerzego Kawalerowicza.

- b) **Prelekcja historyczna pt.: „Honor na bruku”** o Honorowym Obywatelu Włocławka marszałku Edwardzie Rydzu-Śmigłym zorganizowana w Klubie „Stara Remiza”. Prelegentem był Dariusz Marek Srzednicki. W trakcie prelekcji przywołano okoliczności budowy mostu żelaznego przez Wisłę we Włocławku, a także szczegóły pobytu Naczelnego Wodza we Włocławku w 1937 r.
- c) **Prelekcja historyczna pt.: „Wielcy nieznani z Włocławka i Kujaw”** wpisująca się w VIII Festiwal Nauki, Kultury i Przedsiębiorczości. Treści historyczne wybitnych, choć często wciąż anonimowych, postaci związanych z Włocławkiem i Kujawami zaprezentował włocławski historyk Tomasz Wąsik.
- d) Program edukacyjno-warsztatowy dla dzieci ze szkół podstawowych, którego celem było przybliżenie wiedzy na temat kluczowego wydarzenia dla historii Polski, jakim był Chrzest Polski. Program składał się z 3 spotkań zorganizowanych przez Centrum Kultury Browar B. Podczas ostatniego spotkania odbył się pokaz zbroi rycerskiej.
- e) **„Chrzest Polski czyli jak to być mogło”** – spektakl z okazji 1050. Rocznicy Chrztu Polski pod patronatem Prezydenta Miasta Włocławek i Biskupa Włocławskiego. Spektakl przygotował Teatr Impresaryjny im. Wł. Gniazdowskiego;
- f) Jubileusz 25-lecia Klubu Seniora „Senior Kujawy”, który odbył się w listopadzie 2017 r. Klub „Stara Remiza” niemal od początku swej działalności jest siedzibą Klubu Seniora „Senior Kujawy”, w strukturach którego działa folklorystyczny zespół pieśni i tańca propagujący tradycje, zwyczaje, pieśni i taniec Kujaw Wschodnich.
- g) W latach 2016-2017 Zespół Pieśni i Tańca „Kujawy” dał 66 koncertów we Włocławku, na terenie kraju, a także za granicą (Portugalia i dwukrotnie w Bedford UK) podczas Dni Dziedzictwa Kulturowego Polski.
- h) **Prelekcja historyczna „Przed Stu Laty w Remizie...”** zrealizowana w formie multimedialnej w Klubie „Stara Remiza”. Treści historyczne dotyczące wydarzeń w budynku Starej Remizy w roku 1916 i w latach go poprzedzających zaprezentował włocławski historyk Tomasz Wąsik. Budynek przy ul. Żabiej był pierwotnie pierwszą siedzibą Włocławskiej Straży Ogniowej i trzecią w Królestwie Polskim po kaliskiej i częstochowskiej.
- i) **Prelekcja historyczna „Kobiety Włocławka w minionym stuleciu i wcześniej”**. Spotkanie w Klubie „Stara Remiza” zrealizowane w 2017 r. w multimedialnej formie, wpisujące się w obchody Międzynarodowego Dnia kobiet. Treści historyczne dotyczące kobiet Włocławka, znanych i anonimowych, w czasach emancypacji i okresie ją poprzedzającym w interesujący sposób zaprezentował włocławski historyk Tomasz Wąsik. Prelegent wskazał na dynamiczną rolę kobiet w sferze społecznej, a także gospodarczej zanim nabyły prawa wyborcze.
- j) **Prelekcja historyczna „Ulice Włocławka – wczoraj i dziś”** zorganizowana w 2017 r. w Klubie „Stara Remiza” w ramach święta miasta – Dni Włocławka. Prelegentem był Tomasz Wąsik. Prelekcja oparta na multimedialnej prezentacji przybliżyła rozwój planistyczny, urbanistyczny miasta na przestrzeni dziejów począwszy od wieków średnich. Zobrazowane zostało powstawanie ulic, ciągów komunikacyjnych, zagospodarowanie przestrzenne miasta w okresie

jego dynamicznego XIX-wiecznego rozwoju oraz regulacja linii brzegowej Wisły i budowa włocławskich bulwarów chroniących miasto przed powodzią.

- k) W cyklu „Świadkowie historii” organizowanym w 2016 r. przez Miejską Bibliotekę Miejską we Włocławku odbyły się: gawęda wygłoszona przez dra Tomasza Dzikiego pt.: „Archiwum jako zaplecze do badań przeszłości rodziny i historii Małej Ojczyzny”, spotkanie ze świadkiem – Sylwią Ziętkowską oraz warsztat z trenerem – Anną Gerc-Gruszczyńską pt.: „Budowanie tożsamości – Co młodzież może zyskać czerpiąc z doświadczeń swoich przodków?”;
- l) W cyklu „Przystanek historia” organizowanym przez Centrum Kultury Browar B. odbyły się: Koncerty pamięci Żołnierzy Wyklętych w wykonaniu Tadeusza Polkowskiego „Tadka” i spotkania dla przedszkoli związane z Dniem Flagi i Świętem Konstytucji 3 Maja;
- m) Spotkania i lekcje muzealne zorganizowane przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku adresowane do dzieci i młodzieży w celu poszerzenia ich wiedzy z zakresu archeologii, etnografii, historii, historii sztuki i dziedzictwa kulturowego Włocławka, Kujaw i ziemi dobrzyńskiej, w tym lekcje muzealne i zajęcia interaktywne skierowane do grup przedszkolnych oraz uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich. W 2016 r. w 43 zajęciach udział wzięło 1 245 osób, natomiast w 2017 r. w 45 zajęciach – 2 004 osób.
- n) Warsztaty artystyczne pn.: „Z malowanej skrzyni” prowadzone przez Centrum Kultury Browar B. w istotnym stopniu kultywują historię Włocławka i regionu, przybliżają kulturę ludową, tradycję, obrzędy, instrumenty, stroje ludowe, budując tym samym tożsamość kulturową uczestników;
- o) Tematyczne warsztaty rodzinne z cyklu „Tradycja w Muzeum” organizowane przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku na bieżących wystawach czasowych (w 2016 r. odbyło się 6 spotkań, w których uczestniczyło 85 osób, a w 2017 r. miało miejsce 5 spotkań i udział w nich wzięło 78 osób);

12. Konkursy:

- a) Prezydent Miasta Włocławek przy wsparciu organizacyjnym Stowarzyszenia Architektów Polskich oddział w Bydgoszczy w 2017 r. ogłosił konkurs na opracowanie „Koncepcji programowo-przestrzennej rozbudowy, przebudowy budynku i zmiany sposobu użytkowania na Centrum Rewitalizacji we Włocławku przy ul. 3 Maja 18”. Konkurs prowadzony był w ramach projektu pn.: „Śródmieście na drodze do zmian – opracowanie narzędzi aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców centrum Włocławka, realizowanego w ramach konkursu dotacji „Modelowa Rewitalizacja Miast” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. Wpłynęło 11 prac. Sąd konkursowy przyznał dwie nagrody - za I i II miejsce oraz jedno wyróżnienie. Łączna kwota przeznaczona na nagrody i wyróżnienia w tym konkursie to 30 000 zł. I tak: I nagroda wyniosła 15 000 zł, II nagroda – 10 000 zł, wyróżnienie – 5 000 zł.
- b) Prezydent Miasta Włocławek ogłosił konkurs na opracowanie scenariusza gry miejskiej, która miała rozgrywać się na obszarze rewitalizacji wyznaczonym Uchwałą Nr XXX/44/2017 Rady Miasta Włocławek z dnia 27 marca 2017r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Włocławek. Celem konkursu było zachęcenie mieszkańców Włocławka do czynnego udziału w procesie rewitalizacji poprzez bliższe poznanie rewitalizowanego obszaru miasta - jego historii i stanu obecnego. Konkurs skierowany był do grup od 2 do 6 osób, zarówno pełnoletnich, jak i niepełnoletnich, które uczęszczają do szkół ponadgimnazjalnych. Za najbardziej interesującą tematykę gry i scenariusz, w których obszar

rewitalizacji oraz jego historia i stan obecny zostały przedstawione w sposób ciekawy i promujący walory rewitalizowanej części miasta, nagrodzono dwa projekty gier miejskich. W konkursie zostały przyznane nagrody w postaci bonów podarunkowych o wartości 500,00 zł i 300,00 zł dla każdego ze zdobywców I i II miejsca.

- c) **„Włocławki - Nowa Odsłona”** to współorganizowany przez Urząd Miasta Włocławek i Galerię Sztuki Współczesnej we Włocławku konkurs ogólnopolski na małą formę użytkową wyrobów ceramicznych, adresowany przede wszystkim do artystów plastyków oraz studentów uczelni artystycznych, którzy nie krępując swojej wyobraźni mogli zaprezentować wizję na „Włocławki” w nowoczesnej, oryginalnej odsłonie. Pomysł na konkurs zrodził się w wyniku niesłabnącego zainteresowania włocławskimi wyrobami ceramicznymi, które we Włocławku nieprzerwanie produkowano przez około 120 lat, gdzie pod nadzorem najlepszych projektantów, powstawała oryginalna i rozpoznawalna na skalę światową ceramika. Istotą Konkursu było upowszechnianie tradycji lokalnych poprzez stworzenie oryginalnej małej formy użytkowej „Włocławków”, jak również konfrontacja innowacyjności w sposobie łączenia formy i funkcji. Do pierwszej edycji Konkursu w 2017 r. zakwalifikowano 6 prac. Jury dokonało wyboru najlepszych projektów małych form użytkowych i przyznało nagrody.
- d) **Konkurs pn.: „Włocławska krzyżówka”** zorganizowany przez Osiedlową Sekcję Pomocy Społecznej „Śródmieście” Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Celem konkursu było stworzenie krzyżówek, zagadek i rebusów o Włocławku i Kujawach. Udział wzięli uczniowie ze śródmiejskich szkół. Prace oceniało jury w składzie: Beata Wąsik z Muzeum Etnograficznego, Jan Polak – dyrektor Teatru Impresaryjnego i Piotr Nowakowski – dyrektor Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej.
- e) **Konkurs filmowy „Zakochany Włocławek”**, zorganizowany w 2016 r. przez Klub „Stara Remiza”, polegający na realizacji krótkometrażowych filmów ukazujących miłość włocławian na tle panoramy Włocławka, zabytków i rozpoznawalnych miejsc w mieście;
- f) **Coroczny konkurs wiedzy o Powstaniu Styczniowym** połączony z Rajdem Powstania Styczniowego i **coroczny konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę”**, którego celem jest zachęcanie dzieci i młodzieży do poznania Ziemi Ojczyściej, promowanie Małych Ojczyzn, dziedzictwa narodowego oraz osiągnięć czasów współczesnych organizowane przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze;
- g) **Coroczny konkurs rzeźbiarski im. Stanisława Zagajewskiego** współorganizowany przez Centrum Kultury Browar B. i Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, który służy podtrzymywaniu pamięci o wybitnym, pochodzącym z Włocławka artyście, oraz przyczynia się do pogłębiania wrażliwości na formy przestrzenne i do rozwijania umiejętności w posługiwaniu się tworzywem, jakim jest glina. W konkursie w 2016 r. udział wzięło 118 osób, a w 2017 r. – 80 osób;
- h) **Coroczny konkurs plastyczny pn.: „Włocławek w malarstwie i rysunku”** dla dzieci i młodzieży w wieku 6–18 lat zorganizowany przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, w którym w 2016 r. udział wzięło 150 osób, a w 2017 r. – 160 osób;
- i) Zespół Szkół Samochodowych im. Tadeusza Kościuszki we Włocławku zajął I miejsce w Polsce w konkursie "Pamięć dla przyszłości - Miejsce Pamięci Zagłady Blisko Nas", organizowanym przez: Stowarzyszenie "Dzieci Holokaustu", Muzeum "POLIN", Ośrodek Rozwoju Edukacji i Żydowski Instytut Historyczny. Zespół uczniowsko - nauczycielski stworzył i wypromował w Polsce i na świecie fanpage na portalu społecznościowym Facebook o miejscu związanym z zagładą Żydów pn.: **„Włocławska zapomniana ulica”**. Tak upamiętniono ulicę Piwną, gdzie

przy katorżniczej pracy w niehumanitarnych warunkach pracowali Włocławianie pochodzenia żydowskiego.

- j) **Międzyszkolny konkurs wiedzy o Włocławku:** „Czy znasz historię Włocławka?” w ramach programu „Bezpieczna+”.
- k) **Międzyszkolne konkursy fotograficzne:** „Włocławek wiosną w obiektywie”, „Włocławek – moje miasto” pod hasłem „Moja ulica” i „Pokaż wreszcie, co masz w swoim mieście”, „Mój dom, moje miasto, mój Włocławek” w ramach programu „Bezpieczna+”.
- l) **Międzyszkolne konkursy plastyczne:** „Jesień na Kujawach”, „Godło naszego miasta”.
- m) **Międzyszkolny konkurs literacki:** „Wisło, Ty rzeko moja”.

13. Wystawy

- a) Coroczna wystawa pokonkursowa **„Konkursu rzeźbiarskiego im. Stanisława Zagajewskiego”** zorganizowana przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.
- b) Coroczna wystawa prac artystów profesjonalnych i amatorów pn.: **„Mój Włocławek”** organizowana przez Miejską Bibliotekę Publiczną we Włocławku.
- c) Wystawy stałe pn.: **„Zabytkowy Fajans włocławski”**, **„Rzeźba ceramiczna Stanisława Zagajewskiego”** i **„Kultura ludowa Kujaw i ziemi dobrzyńskiej przełomu XIX i XX w.”** udostępnione były przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.
- d) Wystawa czasowa pn.: **„Inspiracje orientem. Twórczość Aleksandra Laszenki (1883-1944) w gronie orientalistów polskich XIX i XX w.”** zorganizowana w 2016 r. przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.
- e) Wystawa prac Romana Michała Taźbierskiego pn.: **„Włocławek w rysunku”** zorganizowana w 2016 r. przez Miejską Bibliotekę Publiczną we Włocławku.
- f) Wystawa zorganizowana w 2016 r. w Urzędzie Miasta Włocławek przy Zielonym Rynku 11/13 promująca walory architektoniczno-urbanistyczne kamienic usytuowanych wzdłuż ulicy 3 Maja we Włocławku i prezentująca, często już zapomnianą, ich wyjątkowość i różnorodność, trafnie uwypuklając dawny charakter ulicy w czasie jej największej świetności i promując tożsamość miasta poprzez zachowaną po dziś dzień autentyczność detali architektonicznych. Wystawę w 2017 r. przeniesiono do Teatru Impresaryjnego im. Wł. Gniazdowskiego we Włocławku.
- g) Wystawa czasowa pn.: **„Miasto – Ludzie – Rzeka. Przemiany na Wiśle we Włocławku w XIX w. i XX w.”** zorganizowana w 2017 r. przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.
- h) Wystawa pokonkursowa prac podopiecznych Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ze Środowiskowego Ogniska Wychowawczego przy ul. Kaliskiej 1 w ramach projektu **„Włocławek moja mała ojczyzna”**, finansowanego przez Fundację ANWIL dla Włocławka, zorganizowana w 2016 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej we Włocławku.
- i) Wystawa pokonkursowa pn.: **„Włocławki - Nowa Odsłona”** – zorganizowana w 2017 r. w Galerii Sztuki Współczesnej we Włocławku.
- j) W Miejskiej Bibliotece Publicznej we Włocławku w 2017 r. zorganizowano: wystawę pn.: **„2017 Rok rzeki Wisły – Włocławska Wisła w reporterskim obiektywie Wojciecha Alabrudzińskiego i Radosława Wiankowskiego”**, wystawę fotograficzną Grupy „FotoObiektywni” pn.: **„2017 Rok rzeki Wisły”** i wystawę zbiorową członków Regionalnego Stowarzyszenia Artystów Włó-Art pn.: **„Malowany Włocławek”**.
- k) Wystawa pokonkursowa XXXVI Pleneru malarskiego dla dzieci i młodzieży pn.: **„Bulwary nad Wisłą”** zorganizowana w 2017 r. przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.

- l) Pokonkursowa wystawa fotografii pn.: „**Mój dom, moje miasto, mój Włocławek**” zorganizowana przez Zespół Szkół Ekonomicznych we Włocławku w 2017 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej we Włocławku.

14. Publikacje:

- a) Wydawany był co miesiąc Włocławski Informator Kulturalny, w którym zamieszczane były przewidziane w danym miesiącu ważne wydarzenia kulturalne.
- b) Włocławskie Towarzystwo Naukowe otrzymało dotację z Urzędu Miasta Włocławek na publikację tomu 31 pt.: „Zapiski Kujawsko-Dobrzyńskie. Wsie kujawsko-dobrzyńskie” i tomu 32 pt.: „Zapiski Kujawsko-Pomorskie. Wisła w życiu regionu”.
- c) Urząd Miasta Włocławek wydał miejski kalendarz na rok 2017, na którym umieszczono ważne daty i osoby, których rocznice lub urodziny przypadają na 2017 r., w tym 120 rocznica urodzin Tadeusza Reichsteina, 110 rocznica urodzin Marii Danilewicz Zielińskiej, 90 rocznica śmierci Ludwika Bauera, 90 rocznica urodzin Stanisława Zagajewskiego, 80 rocznica oddania do użytku mostu stalowego im. Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza, 70 rocznica śmierci Jerzego Bojańczyka. W 2017 r. opracowano miejski ścienny kalendarz na rok 2018, gdzie tematem przewodnim są: 100 rocznica odzyskania niepodległości oraz ważne wydarzenia w 1918 r. dla historii Włocławka.
- d) Ośrodek Sportu i Rekreacji opracował i rozpowszechniał wydawnictwa mające na celu promocję zasobów dziedzictwa oraz atrakcji turystycznych Włocławka w biurze informacji Turystycznej. W czerwcu 2016 r. wydał folder promocyjny pn.: „Włocławek Top12”, zawierający atrakcje turystyczne pogrupowane tematycznie: kultura, sport, turystyka i rekreacja. W sierpniu 2017 r. wydana została mapka turystyczna miasta zawierająca obiekty użyteczności publicznej: muzea, obiekty sportowe, centra kultury i rozrywki oraz obiekty zabytkowe.
- e) Oddział Kujawski PTTK wydał kolejne 3 numery Biuletynu Przewodnickiego, ukazującego się od 30 lat.

PODSUMOWANIE

Przytoczone wyżej inwestycje wpłynęły na poprawę stanu zachowania niektórych włocławskich obiektów objętych ochroną konserwatorską, a działania na rzecz upowszechniania i promowania lokalnego dziedzictwa kulturowego przyczyniły się do wzrostu wrażliwości i świadomości społeczeństwa na otaczającą go przestrzeń i krajobraz kulturowy w kontekście wydarzeń historycznych.

DYREKTOR WYDZIAŁU
Architekt Miasta

Jolanta Stańczak

Uzasadnienie

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2016-2019 został przyjęty przez Radę Miasta Włocławek uchwałą nr XXI/72/2016 Rady Miasta Włocławek z dnia 23 czerwca 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2016 r. poz. 2279).

Dokument ten określa cele, kierunki i zadania, których realizacja ma na celu jak najszersze i najbardziej wszechstronne wykorzystanie potencjału lokalnego dziedzictwa kulturowego, nie tylko poprzez systematyczne przywracanie zabytkom miasta właściwych walorów historycznych i estetycznych, ale również poprzez jego promowanie służące zwiększeniu wrażliwości i świadomości społeczeństwa na otaczającą go przestrzeń i krajobraz kulturowy.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 z późn. zm.) prezydent miasta sporządza co 2 lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami i przedstawia radzie miejskiej.

W związku z powyższym przedkładam Wysokiej Radzie „Sprawozdanie z realizacji w latach 2016-2017 *Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2016-2019*”.

PREZYDENT MIASTA

dr Marek Witkowski